

EUROPA'REN BATASUNA

Erriarteko alkartasunaz, obetogo esan, beren arteko batasunaz sarritan itzegin oi da. An-emen eleiz-agintari, politiku aundiki eta jaun-
txoak beren itzaldietan eta solasaldietan, noiz-
beinka egintzetan ere bai, asmo ori gogotsu ta
benetan adierazi digute. Europa bat egiten saiatu
bear dugula errien pakea ta zoriona sortu dedin.
Jakina, ortarako egia ta zuzentasuna oiñarri beze-
la jarri bear ditugu; bestela, ez dago pakerik,
ez zorionik. Pake ori lortzearren gizonaren esku-
bideak azpiratzen badira, axaleko pakea sortu dite-
ke, baiña benazko ta egiazko pakerik ez dut uste.
Barne-muina gorrotoz eta eziñikusiz jota egongo
litzake. Orixe gertatzen da, askok ez uste arren,
guztien eredu bezela azaldu nai duten zenbait er-
rietan. Begiak iriki ta ikusi besterik ez dago.
Egia ta zuzentasuna belauniko; gezurra ta azpik-
ria zutik. Aspalditxo ontan zoriontsu bizi gaituk
beiñipein, esaten dute. Bitartean ortxe dago lagur
urkoa, langille, nekazari, dana dala, iñoren lagun-
tzarik gabe. Beren eskubideak ez dituzte ezagutu
nai. Lenik eman bezalote bakoitzari berea ta ondo-
ren pakea ta zoriona etorriko zeizkigu. Ortik asl

bear dugu.

Europa batze kontua ez da oraingoa. Azken aldiko gertakizunak dirala-ta, oraingo asmoa bezela artzen badugu ere. Mundu guziko bigarren guda aurretik, Briand ministro prantsesari orrelako zerbait bururatu zitzaion. Beste batzuen aurrean azaldu zun bere asmoa. Baiña garai txarrak ziran aiek. Dana bertan gelditu zan. Nunbait etzuan erein bere azia lur onean.

Erdi-arora joan gaitezen. Orduan Aita Santuak izan ziran Europa batu naiean ibilli ziranak. Kristautasuna sendotzeko eta indartzeko asmotan nunbait. Ikusten danez, alperrikakoak izan ziran aien buru-austeak.

Eta azken ogei urte auetan, or ari zaizkigu ozka ta deika. Ba-dira gizon jakitun eta politiku zintzoak saiatu diranak. Aipatu ditzagun batzuk. De Gasperi eta bere alderdi edo partidua Italia'n; Prantzian Schumann eta Bidault eta beren alderdia eta Adenauer Alemani'n. Orobat esan dezakegu demokraziz gobernatzan diran erriezaz. Arlo ontan al dana egiteko beti prest daude. Auen borondate ona txalogarria da benetan.

BATASUNAREN ARRAZOIAK

Europa militarki bat eta guztiz indartsua ez bada Errusia eta Ipar-Amerika'n atzaparretan erortzeko arriskuan dago. Beraz erri guztien artean guda mutil on ta arma asko dezaketanak euki bear.

Bigarren arrazoa, ekonomiarena duzu. Len Europa, batez ere joandako gizaldiaren azken aldera, erririk indartsuena eta aberatsena izan zan dudik gabe. Baiña lenengo guda bildurgarri ura ezker, pixkana-pixkana beraka etorri da. Orain Estados Unidos da geiena dezakena. Ez da Europa bezain aberatsa. Onak Afrika'ko lurraldeetatik asko atera dezake. Baiña Ipar Amerika'k beste formakera edo estructures dauka, askoz obeagoa. Salerosketa aundiagoa euki dezake beren estaduen artean. Asko sortzen du eta sortzen dana saldu egingen du. Egin eta saldu; ortan ez du berdiñik.

Eta ortantxe dago bere aberastasunaren iturria. Emen Europa'n sal-erosketa aundirik ezin euki; erabat mugaz josota baidago. Erri batetik bestera pasatzeko papel pilloa bete bear da; nai bezela sal-erosteko eskubiderik, askatasunik, ematen ez dutelako.

Ba-da beste arrazoi bat. Gaur-egunean gizadiak edozeini ateak irikitzen dizkio. Alkar-artuz alkar lagundu bear omen dugu. Erri txikiak beren problema batzuk aurrera eramateko, nai ta nai-ez beste batzuegana jo bear. Orregatik auxe nai da. Guzien problemak erabaki eta zaintzeko Estatu asko dezaken bat eratu. Batez ere iru problema auek: ekonomia, "defensa militar" esaten dana eta erri-arteko artu-emanak. Baina ondo gogoan artu onako au: izkuntzak, arrazak, kulturak, oiturak, erri bakoitzeko legeak eta abar osorik ikutu gabe utzi bear dirala. AZKENENGO, Europaren kultura. Kristau kutsua daraman kultura eder au, oso eta garbi beti iraun dezan, erri indartsu baten laguntzaren bearrean arkitzen da.

Itxurazko arrazoiak izan arren, Europa' ren batasunari oztopo aundiak jartzen zaizkio aurrean. Ezaguna zaigu, noski, Europa' ren lengoa. Edozei uskerigatik guda gogorak eta odol-ixurtze izugarriak gertatzen ziran. Erri-arteko asarrea, burruka ta ezin ikusia, orixe izan da bere kondaira. Urteetan zear bere burua alper-alperrik galdu du. Oraindik ere ez da izkutatu anai arteko gorroto ori. Errautsaren azpian gordeta dagon su-txingarra; sugarretan jartzeko, gutxi bear izaten da.

Gauzak orrela daudela, ezer lortu al ditteke? Baietz uste dut. Europa' ren gaurko egoera negargarriak ori eskatzen baidu. Eta gainera orixe da askoren naia; bizimodu obeago baten naiak bultzatuta, noski. Batasunaren bearra guztion kaskotan sortu dedilla. Guztion onerako izango baida. Gizona gizartean bizitzeko sortua dan ezkerro, alkar-lagunduz, bat egiñik bizi bear du.

Ba-da beste buruauste bat ere. Erri aberatsak beren aberastasuna beraka joango ote dan bildur dira. Bere ondasunak erri arlotegoen artean zati banatu bearko baidituzte.

Orain arte ezer egin al da? Zorionez zerbait lortu da. Ikusi dezagun:

NATO edo OTAN (erderaz: Organización del Tratado del Atlántico del Norte). Badaezpada ere militarri indartsu egon bear da. Ortarako batu ziran nazio auk: Canada, Iparamerika, eta Europako erri guztiak; Austria, Espaini, Suezia, Suiza ta Yugoelabia kenduta.

OECE (erderaz: Organización de Cooperación Económica). Elkartasun onen elburua ekonomian, diru-kontuan, elkar-laguntzea duzu.

CECA (erderaz: Comunidad Europea del Carbón y el Acero). Schumann buru argiak sortu zuan asmo au. Sei nazioek osatzen dute: Prantzia, Alemania, Italia, Belgika, Holanda, ta Luxenburgo. Ikatza ta altzairua nai bezela sal-erosteko, nazio auk ateak irikita dauzkate. Ondore onak izan zitu-tuala-ta, "Mercado Común" dalako ori asmatu zuten. Elkartasun au eratzea pausorik aundienetako bat ematea zan.

EURATOM. Atomo indarra pake-bideetan no-la erabili? Orixe da elkartze onen eginbearrik nagusiena. Azkenik, kultura arloan ere ba-da elkar-go kotsolagarri bat. Ikusten dugunez, auk, geient-suenak beinipein, materiari begiratuta sortuak dituzu. Espiritu alderdia ez da baztertu bear; bera izango baita benetako batasunaren lokarririk sendoena. Dana dala, egindakoak asko pozten gaituz-te. Denborarekin etorriko al da beste gainentze-koa. Ala uste dugu.

Eleiz Amak, berriz, zer esaten digu? Anai arteko gorrotoak izkutatzea ta errien arteko bil-durak kentzea; orixe nai du Eliz Amak. Ortara zuzentzen diran alegin guztiak gogo onez artzen ditu. Gizarte maillako asarroak baretu ditezela ta erri arteko segurantzi ta pakea sortu dedilla. Europak asko irabaziko luke batzearekin. Amaika problema errexago erabakiko lituzke. Batez ere e-konomi kontuan.

Bestalde, Europa kristautasunaren erdi-leku izan da beti. Ez bere burua Erroman dagola-ko. Berak, kristautasunaren gogo garbien eta on-doen gordetzen dualako baizik. Mixiotarako eta beste apostoladutzarako herak ematen dio laguntza-

rik aundiena. Beraz, begi onez ikusten du Eleiz Amak Europa'ren batasuna, kristautasuna indartsu ta sendo eusteko biderik onena dalako. Azkeneko Aita Santuak, langille porrokatuak izan dira batasunaren alde. Lantxo au bukatzeko gogoratu dezagun Pio XII'garrenak 1953'ko Eguarrietan esandakoa: "Zer edo zer egiteko garaia iritxi da noski. Politiku zintzo direnei orixe eskatzen diegu. Errien batasuna, beti kristaudiaren gogo bizia izan dala gogoratzea naiko izango baitzaie. Zergatik zalantzan egon? Bere elburua argi dago; errien bearra guztion aurrean dagon gertakizuna da. Norbaitek arriskuan jartzea dala esango du. Alaxen da. Baiñan bearrezkoa zaigu. Arrazoizkoa da gainera. Kontuz ibilli bear dala? Egia, baina jakintza ta politika arloan ainbeste lortu dan ezkerero, zertarako atzean gelditu? Aurrerapen ori, erremedioa jarri ta oztopoak gaintzeko ez ote da naiko? Bearrak, egitera bultzatzen gaituzte; arriskuan jartzea da seguruena. Bestela diotenak borondate onik ez dufe erakusten."

Saitza'tar Fernando

Billaro'ko Sakramentinoa

